

ADAPTAČNÍ PLÁN PRO NOVĚ NASTUPUJÍCÍ DĚTI DO MŠ

Adaptační plán je připraven na všech pracovištích MŠ pro první dny dítěte v mateřské škole. Pro všechna pracoviště je stejný.

Jednotlivé děti přicházejí do MŠ z rodiny, která se od prostředí školy může zásadně lišit. Vstupem do MŠ dítě poznává nové lidi, kamarády, ale také se přizpůsobuje novým pravidlům, odlišnému režimu. Naší snahou je, aby dítě chodilo do školky rádo a bylo v ní spokojené. Proto je nutná spolupráce a komunikace školy s rodiči.

V obou odděleních naší mateřské školy přistupujeme ke každému dítěti jako k individuální osobnosti a snažíme se přizpůsobit adaptaci jeho potřebám. Citlivé přijetí, klidné vystupování, tolerance, vcítění se do situace dítěte je základem pro získání důvěry a zmenšení jeho obav z nového prostředí bez přítomnosti rodiče. Tímto bude celý personál školy dítěti pomáhat vstoupit do nového prostředí.

Proces adaptace

Proces adaptace začíná již u zápisu do MŠ, kdy současně probíhá Den otevřených dveří. Rodiče s dětmi si mohou prohlédnout třídu, do které bude dítě chodit, seznámit se s prostředím, s učitelkami, domluvit konkrétní plán adaptace.

Při zápisu rodiče budou informováni o základních informacích ohledně MŠ.

Před nástupem dítěte do MŠ se na pracovišti MŠ bude konat **informační schůzka pro rodiče nově přijatých dětí**. Přesný termín schůzky bude rodičům oznámen emailem. Schůzka se týká informací o provozu školy, o platbách, jak připravit dítě na vstup do školky, o potřebném vybavení dětí do MŠ.... Rodičům budou zodpovězeny všechny dotazy týkající se nástupu dítěte do MŠ.

Po předchozí domluvě s pedagogy je možné v rámci adaptačního procesu navštěvovat MŠ během prázdninového provozu. Tyto návštěvy jsou určeny k seznámení s prostředím, s dětmi a personálem MŠ. Během tohoto pobytu je rodič přítomen v MŠ a provádí dohled nad svým dítětem.

Samotný nástup dítěte do MŠ má několik fází. Doba pobytu ve škole se prodlužuje v závislosti na stupni socializace dítěte:

1. fáze – dítě zůstává v MŠ nejdéle do 9:30 hodin (odchází po svačině před pobytem venku, dítě je v MŠ s rodičem, tato fáze trvá cca 2 - 3 dny)
2. fáze – dítě zůstává v MŠ nejdéle do 11:00 hodin (odchází před obědem, možno ještě pobyt s rodičem, cca 2 dny, rodič může odejít na chvíli od dítěte)

3. fáze – dítě odchází po obědě (již možno bez rodiče)

4. fáze – dítě zůstává i na spaní (bez účasti rodiče)

Časové období pro adaptaci je pro každé dítě zcela individuální a mělo by vycházet především z **potřeb dítěte**. Závisí na věku, psychickém vývoji i na povaze dítěte.

Standartní doba pro adaptaci je jeden týden až dva týdny. Při větších obtížích může být po dohodě s rodiči adaptační doba prodloužena. Pokud se u dítěte objeví velké adaptační problémy, budeme hledat společné individuální řešení v zájmu dítěte.

Při předávání dítěte do třídy:

- zbytečně neprodlužujte ranní loučení (prodlužováním loučení prodlužujete pláč dítěte)
- nevyvolávejte v dítěti lítost nad vzájemným odloučením
- pokud bude dítě plakat, buďte přívětiví, ale i rozhodní (je běžné, že dítě pláče, poměrně často se však uklidní za pár minut po odchodu rodičů)
- nikdy neodcházejte tajně, bez rozloučení
- pokud dáte dítěti slib (přijdu za chvíli, přijdu po obědě,...), vždy jej splňte
- pokud jeden z rodičů nese předávání dítěte těžce, je lepší, aby dítě vodil druhý rodič
- buďte důslední a nenechte se obměkčit, když už jednou rozhodnete, že půjde dítě do školky, nedejte se přemluvit a trvejte na svém!
- ved'te dítě do školky vždy ve stejný čas a vyzvedávejte je pokud možno ve stejnou hodinu. Používejte konkrétní údaje o tom, kdy je vyzvednete – po obědě, po svačině – nejen obecné jako brzy, za chvíli, po práci apod.

Pouze v krajních případech při neustupujícím pláči voláme rodičům, aby si dítě vyzvedli z MŠ dříve.

Rady na závěr:

Před nástupem do MŠ navštěvujte s dětmi rodiny s jinými dětmi, mateřská centra, dětské herničky, kamarády,...

Rozvrhněte si čas tak, aby dítě nebylo při příchodu do školy stresováno

Nespěchejte na dítě, dopřejte mu čas, aby zvládlo věci samo

Nesnažte se adaptaci urychlit, netlačte na dítě

Povídejte si o tom, co dítě ve školce dělalo, co nového se naučilo

Udělejte si jasno v tom, jak adaptaci na školku prožíváte vy, děti dokážou velmi citlivě vycítit projevy strachu, nejistoty, váhání u svých rodičů

Vyvarujte výhrůžek typu: „Počkej, až budeš chodit do školky!“ „Jestli budeš zlobit, půjdeš do školky.“ – děti by se díky tomu obávaly školky předem

Mějte spolu s dětmi pravidla a dbejte, aby se dodržovala (dospělý stanovuje hranice, pravidla, dítě se je učí respektovat)

Zaměřte se na rozvoj sebeobsluhy (používat WC, umývat si ruce, držet lžiči, najíst se, pít z hrnečku, s pomocí se obléci, about si boty,..)

Vysvětľujte dětem, co je vhodné a nevhodné chování a proč tomu tak je

Kdykoli budete potřebovat, stačí kontaktovat učitelky, zástupkyně na pracovištích nebo ředitelku a to osobně, telefonicky či emailem. Můžeme se sejít a probrat Vaše obavy a potřeby Vašich dětí.

Adaptační proces je náročný nejen pro dítě samotné, ale i pro rodiče, kteří mohou prožívat různé obavy. Neváhejte proto být s námi v kontaktu a kdykoliv se zeptat na to, co Vás zajímá.

Přítomnost rodičů na začátku adaptace

Je velice důležité, aby v otázce, zda rodiče mají či nemají být přítomni v začátcích adaptace, panovala shoda především mezi vedením školy a pedagogy.

Je také potřeba, aby školka tuto vnitřní dohodu otevřeně komunikovala rodičům. Pedagogové mohou nastavit taková pravidla, aby se cítili komfortně při práci (mohou například rodiče požádat, aby se zdrželi hlasitého hovoru, telefonování apod.)

Pokud jsou rodiče přítomni během adaptace dítěte v MŠ, je užitečné si předem vyjasnit roli, kterou tam budou mít. Z počátku adaptace se rodiče mohou častěji

účastnit aktivit – například jsou přítomni v ranním kroužku. V dalších dnech se pak přirozeně vzdalují a jsou méně aktivní. Rodiče také mohou vykonávat jednoduché manuální práce, například ořezávání pastelek, zaoblování čtvrtek apod.

Rodič nesmí zasahovat učitelce do vzdělávacích ani výchovných aktivit.

Časový rámec

Je vhodné, aby adaptační plán obsahoval i časový rámec, který pedagogům i rodičům napoví, kdy jsou naplněny cíle adaptace a **jak dlouho “zkušební” adaptační období trvá**. Také je důležité určit kritéria, podle kterých je posuzováno úspěšné zvládnutí adaptačního procesu.

O délce adaptace rozhoduje mnoho faktorů – kromě osobnosti dítěte, jeho rodinné situace či absencí hraje roli i přístup pedagogů a jejich zkušenosti a složení třídy.

Při nastavování časového rámce adaptace se může rodičům nabídnout i termín *osobní schůzky*, například přibližně uprostřed nebo ke konci předpokládané doby adaptace. Když od samého začátku je nastavena s rodiči otevřená komunikace, vytvoří se tím nejen partnerský vztah, ale také se pedagogové dozví důležité informace o dítěti, například o jeho chování doma po návratu ze školky.

Společně s rodiči se může zhodnotit průběh adaptace a upravit jej posléze dle potřeb dítěte.

Evaluace

Průběh adaptace by měl být pozorován, zaznamenáván a vyhodnocen. Do procesu evaluace by se měli zapojit všichni pedagogové a asistenti pedagogů, pokud v MŠ pracují, neboť s dítětem zažívají různé situace a přináší bohatství pohledů. Proces evaluace vyžaduje množství času i ovládnutí profesních nástrojů, jeho přínos pro pedagogickou práci je však nenahraditelný.

Tip: *Dotazník rozvoje samostatného učení u dětí (Oxfordský dotazník)*. Proces evaluace zajišťuje i program Začít spolu.

Oporou k adaptačnímu procesu může tento [návodný formulář](#)